

IDÉBANK

– Vad behöver hända för att uppnå målinriktningarna och vad kan vi göra redan idag

Idébanken är en dokumentation och sammanställning från workshoppar med berörda tjänstepersoner och är tänkt att fungera som inspiration och underlag till ett fortsatt arbete.

Innehållsförteckning

Ren och giffri vardag	3
Vad behöver hända.....	3
Avfall ses som en värdefull resurs.	3
Inga farliga ämnen som stör kretsloppens naturliga flöden finns i omlopp.	3
I Ockelbo är utemiljön fri från nedskräpning.....	3
I Ockelbo finns en långsiktigt hållbar livsmedelsproduktion som är konkurrenskraftig och innovativ.....	4
Luften i Ockelbo är frisk och ren.	4
Invånarna upplever en god ljudmiljö.....	4
En betydande andel av livsmedlen är närproducerade och ekologiska.....	4
Vi är bra på att ta tillvara de resurser som finns i skogen.....	5
Det här kan vi göra redan IDAG:.....	5
Det här kan vi göra SNART:.....	6
Det här kan vi göra SENARE:.....	6
Robusta ekosystem.....	7
Vi värnar den biologiska mångfalden.....	7
Vi har god kunskap om ekosystemtjänster.	7
Vi värdesätter ekosystemtjänster.....	7
Vi värderar natur högt.....	8
Vi värderar vatten högt.	8
Vi prioriterar grönområden.....	8
Vi prioriterar möjlighet till rekreation.....	8
Vi tar inte rent vatten för givet.....	8
Vi tar ansvar för vår värdefulla resurs (rent vatten).	8
Alla invånare har god tillgång till friskt och rent vatten.	8
Vi är förberedda på klimatförändringarnas nuvarande effekter.	9
Vi är förberedda på klimatförändringarnas kommande effekter.....	9

Vi har anpassat oss till klimatförändringarnas nuvarande effekter.	9
Vi har anpassat oss till klimatförändringarnas kommande effekter.	9
Det här kan vi göra redan IDAG:	9
Det här kan vi göra SNART:.....	9
Det här kan vi göra SENARE:	10
Klimatneutralt Ockelbo	11
Ockelbo är en klimatneutral kommun.	11
Vi lever utan att överskrida vår koldioxidbudget.	11
Vi kan alla transportera oss fossilfritt.	11
Vi kan alla transportera oss hållbart.....	12
Vi använder bara energi från förnybara källor.....	12
Vi utgår från en cirkulär resurshantering.....	12
Vi nyttjar bara hållbara material när vi bygger.....	12
Vi skapar förutsättningar för boende att leva miljömässigt hållbart.....	12
Vi skapar förutsättningar för verksamhetsutövare att leva miljömässigt hållbart.....	13
Det här kan vi göra redan IDAG:	13
Det här kan vi göra SNART:.....	13

Ren och giftfri vardag

- I Ockelbo ses avfall som en värdefull resurs och inga farliga ämnen som stör kretsloppens naturliga flöden finns i omlopp
- I Ockelbo är utemiljön fri från nedskräpning
- I Ockelbo finns en långsiktigt hållbar livsmedels-produktion som är konkurrenskraftig och innovativ
- Luften i Ockelbo är frisk och ren och invånarna upplever en god ljudmiljö
- En betydande andel av livsmedlen är närproducerade och ekologiska och vi är bra på att ta tillvara de resurser som finns i skogen

Vad behöver hända

Avfall ses som en värdefull resurs.

- Vi köper inte produkter med förinställt åldrande
- Företag tycker det är varumärkesstärkande att kopplas till Ockelbo kommun
- Företag har ett cirkulärt tänk
- Fler i arbete som kan ta tillvara material och resurser
- Materialflödena i Ockelbo är slutna och cirkulära. Det finns minimalt med avfall.
- Vi tar hand om det vi har. Produkter har längre livslängd
- Matavfall blir foder till djur
- Avfall ses som biprodukt och det finns en lagstiftning som stödjer det
- Det finns cirkulära, hållbara företag. Ett företags avfall blir ett annat företags resurs. Vi har god kunskap om cirkularitet.
- Vi stödjer bara hållbara företag och hjälper dem bli cirkulära.
- Vi arbetar efter parallella spår för att nå målet. Vi hittar lösningar.
- Avfall finns inte, databas för restprodukter så att de tas tillvara.
- Höja kunskap om att exempelvis färgad plast inte kan återvinnas så att företag väljer annat.

Inga farliga ämnen som stör kretsloppens naturliga flöden finns i omlopp.

- Förorenad mark finns idag men vi vill inte skapa nya områden med föroreningar.
- Upphandling, vi köper inte in saker som innehåller farliga ämnen.
- Läkemedelsrester och hormonstörande ämnen i reningsverk kommer inte ut i naturen
- Vi arbetar förebyggande för att inga farliga ämnen ska finnas i kretsloppet
- Giftfri och kemikaliesmart förskola (eller skola)
- Vi har ett eget kretslopp för farliga ämnen
- Vi använder inga bekämpningsmedel
- Vi städar kemikaliefritt

I Ockelbo är utemiljön fri från nedskräpning

- Ingen kastar saker i naturen
- Inget bryskt mottagande på ÅVC för dåligt sorterat avfall
- Vi har inga som dumpar trädgårdsavfall. Utbildning om invasiva arter, näringsläckage och skadedjur
- Vi arbetar förebyggande med nedskräpning

- Det finns tillgängliga lösningar som hindrar folk från att slänga fel exempelvis hantering av osorterat kräfskiveskräp
- Vi arbetar aktivt med Kretsloppsplanen och de mål som finns för "Rent & Snyggt"
- Vi tar reda på mer om varför man dumpar ute.

I Ockelbo finns en långsiktigt hållbar livsmedelsproduktion som är konkurrenskraftig och innovativ

- Vi vet vilket stöd företagarna behöver
- Det finns stöd för lokala leverantörer, exempelvis nätverk som Ockelbo-mat
- Vi har ökad lokal förädling av livsmedel
- Det är gott om utbildad arbetskraft för livsmedelsproduktion och förädling
- Vi lyssnar på producenternas behov (Ockelbo mat)
- Matsafari → turism → stärka varumärket Ockelbo
- Kommunen köper en stor andel lokalproducerad mat
- Vi nyttjar alla människor som har kunskap om jordbruk, exempelvis nyanlända
- Vi använder teknik för att få bästa resultat, exempelvis drönare som känner av skadeangrepp eller näringsbrist
- Bönderna har tillgång till stabilt bredband (för att möjliggöra digitalisering och effektivisering)

Luften i Ockelbo är frisk och ren.

- Vi har bara elektrifierade bilar (dvs batteribilar och bränslecells-bilar. Inga förbränningsmotorer)
- Vi har färre bilar
- Vi hjälper friluftsfolk att elda säkert, rätt och med mindre utsläpp av partiklar, exempelvis utrustning som eldar upp rökgaserna. Utbildning/information, möjlighet att låna (eller på annat sätt få tillgång till) rätt utrustning
- Mopedbilar har större utsläpp än dieslbilar

Invånarna upplever en god ljudmiljö

- Vi har löst bullerproblematik kring järnvägen – planeringsperspektiv
- Vindkraft – det finns krav idag och mätning i verken så att de inte körs vid för hög nivå
- Bättre tåg och spår för lägre buller
- Stöttar invånare som upplever bakgrundsljud (lågfrekvent buller) exempelvis med bättre fönster

En betydande andel av livsmedlen är närproducerade och ekologiska.

- Vi har politiska mål som stöder inköp av NärEko
- Alla recept är reviderade utifrån ekologiskt och kostnadsmässiga grunder exempelvis minska mängden kött i köttfärsås för att bekosta eko-kött
- Vi väger in mervärdet av dyrare inköp, exempelvis lokaleko som bidrar till betade landskap
- Vi ställer specifika krav vid upphandlingar för att styra mot svenskt och ekologiskt
- Vi har kravspecar som säkerställer kvalitet på livsmedel vid upphandling och vi provlagar för att se exempelvis vattenavgång vid tillagning

Vi är bra på att ta tillvara de resurser som finns i skogen.

- Bär tas tillvara lokalt
- Vi stöttar företag som använder naturen som rekreation
- Synsam gör glasögonbågar av cellulosa
- Vi bygger med trä från skogen
- Skogen som rekreation och läkande kraft, skogsbad och glamping
- Innovation, skogen, frigolit av träråvara? Bygga energieffektiva hus

Det här kan vi göra redan IDAG:

Cirkularitet	Cirkulära Gävleborg (HiG) titta på resultatet, samarbetar med andra aktörer i regionen
Cirkularitet	Företagen arbetar med cirkulär affärsmodell – sluta materialflöden
Cirkularitet	Hjälpa företag ta hand om ”avfall”. Vad kan vi göra som kommun? RISE-material. Kompetensutveckling för kommun och företag.
Cirkularitet	Info anpassad till målgruppen: utlandsfödda, barn/ungdomar, medelålders män, mfl
Cirkularitet	Sätt peng på vad det kostar med nedskräpning – vad hade vi kunnat göra istället?
Energi	Berätta om att tex 7000 personer dör årligen av partiklar
Energi	Eldning sista april – information och utbildning
Energi	Vedeldning – partiklar. Sotningsväsendet, infoblad & muntlig info. Filmklipp som visar hur man gör.
Friluftsliv	Föra dialog med exempelvis Friluftsförbundet, scouter mfl att lyfta vikten av att elda rätt
Friluftsliv	Inför friluftsdag i skolan där man får lära sig att elda rätt
Inköp	Använder svensk skog istället för att köpa skog från exempelvis Amazonas
Inköp	Checklista vid inköp: reparera, begagnat, annat material, använda produkten mindre (beteende och rutiner), krav på att saker ska hålla länge
Inköp	Sätt peng på saker och göra LCA för att fatta bra beslut, enklare variant idag. Ställa krav vid upphandling
Inköp	Uppmuntra nya säkrare ämnen, produktvalsprincipen på inspektion REACH-listor
Näringsliv	Fler närproducenter svarar på upphandlingar. Kartlägga hinder för dem att svara.
Näringsliv	Förädlingskedjan mat, stötta företag. Synliggöra och koppla till turism. Vad pågår redan nu?
Näringsliv	Hur nyttja kompetensen inom jordbruk? Invandrare. Wijj – utbildning odling grönsaker, odla egen täppa. Skapa snack på byn.
Näringsliv	Sommarjobbare som plockar bär
Näringsliv	Stötta företag för att kunna hitta samarbeten som skapar koncept – tex rekreation i skogen
Samverkan	Hitta lokala goda exempel, företag, omvärldsbevakning mm
Samverkan	Höja kunskap: plast i fimpar, hälsospår, innovationer, företagare hållbara affärsmodeller, allmänbildning, dumpning av trädgårdsavfall
Samverkan	Identifiera vad Ockelbo ska arbeta med, mest utväxling. Vad ska vi prioritera att börja med? Cirkulära
Samverkan	Lösa ”rätt” problem, inte göra plast av alger som fortfarande är plast och inte nedbrytningssbar

Samverkan	Söka samarbete i regionen – olika forum för stöd och inspiration
Samverkan	Värdera effekter i olika perspektiv, sociala effekter. Ser större på aktiviteter innan gör, sätta verksamheten i perspektivet
Transport	Laddstolpar för mer förbränningsfria motorer

Det här kan vi göra **SNART**:

Cirkularitet	Ge möjlighet att slänga rätt på ställen där folk ändå slänger.
Cirkularitet	Hämtningsservice för exempelvis soffor. Regelbundna containerveckor
Cirkularitet	Sensorer på kända dumpningsställen för bättre koll (gott exempel med rörelsesensorer i Södertälje)
Cirkularitet	ÅVC i bostadsområdena. Lättare slänga nära och att lämna in för återanvändning
Energi	Börja arbeta med vedeldning (partiklar)

Det här kan vi göra **SENARE**:

Cirkularitet	Visa på värdet av restprodukter
Energi	Dubbdäck, se över regler
Inköp	Arbetar med lokala företag för att vi ska kunna köpa giftfria saker (lokala leverantörer av giftfria produkter). Upphandling
Inköp	Har bra verktyg för att värdera beslut (LCA)
Inköp	Vi har fasat ut produkter som "ska" gå sönder
Näringsliv	Antioxidanter i bär till kosmetika. Höja kunskapen
Näringsliv	Bättre betalt för bär
Näringsliv	Kom till Ockelbo för matens skull!
Näringsliv	Uppdatera maskinpark (företag) så att de kan använda bättre kemikalier

Robusta ekosystem

- I Ockelbo kommun värnar vi den biologiska mångfalden.
- Vi har god kunskap om och värdesätter de ekosystemtjänster som naturen erbjuder.
- I Ockelbo värderar vi natur och vatten högt och prioriterar grönområden och möjlighet till rekreation.
- I Ockelbo tar vi inte rent vatten för givet. Vi tar tillsammans ansvar för vår värdefulla resurs så att alla invånare har god tillgång till friskt och rent vatten.
- Ockelbo är väl förberett och anpassat för de effekter som klimatförändringarna medför och kommer att medföra.

PRIORITERADE OMRÅDEN:

Information, utbildning och kommunikation
Prioritera resurser efter mest miljönytta
Värdera upp ekosystemtjänster, värdet av natur
Mer resurser till hållbarhet

Vi värnar den biologiska mångfalden.

- Inga invasiva arter
- Ekosystem i harmoni
- Skydda värdefull natur
- Ekosystem skyddas och återskapas
- Uppmuntra lärande (tex i skolor) om biologisk mångfald
- Variation av ekosystem och arter
- Identifiera ekosystem som är sårbara
- Hittat synergieffekter

Vi har god kunskap om ekosystemtjänster.

- Jobbar med ekosystemtjänster i skolan
- Samhällsplanering sker med förståelse och respekt för de komplexa systemen i naturen
- Trygg i kunskapen att kommunen tar ansvar för att man har god kunskap
- Gemensam syn på vad som skyddas och förstår värdet
- Medborgarna förstör inte för man förstår värdet av naturen
- Kunskap och god planering så att vi ligger steget före i planering och prioritering. Ej riskerar att allt ska ske samtidigt / resurs / personalbrist. Risk för dålig kontroll.
- Förståelse för att "unna sig" sker på någon annans bekostnad

Vi värdesätter ekosystemtjänster.

- Det finns ett ekonomiskt värde på ekosystemtjänster
- Kunskap om ekosystemtjänster hjälper oss att bättre prioritera åtgärder
- Skydda ekosystemen för att kunna ha nytta av tjänsterna
- Sätta pengar på för att höja status och värde

- Tydligt beskrivet i ÖP mfl dokument och har gjort prioritering i planeringen

Vi värderar natur högt.

- Vad värdesätter vi?
- Förståelse för att vi är beroende av naturen
- Förståelse för att det jag själv gör har påverkan. Kunskap. Val i vardagen.
- Giftfritt samhälle – inga föroreningar förstör
- Vi har god kunskap om och har kartlagt värdefull natur och prioriterade områden

Vi värderar vatten högt.

- Kunskap hos medborgarna av påverkan av eget beteende, exempelvis att tvätta bilen hemma på gården eller på gatan.
- Kunskap hos alla om vår del i kretslopp, exempelvis pool på tomten
- Sjöar och vattendrag, yt- och grundvatten har god status, ej försämrade
- Inga dammar som hindrar fiskvandring

Vi prioriterar grönområden.

- Tätortsnära skogar är skyddade
- Vi har en grönstrukturplan
- Vi använder bästa teknik för att skydda grönområden mm
- Rekreation och grönområden prioriteras i samhällsplanering

Vi prioriterar möjlighet till rekreation.

- Tillgång till skog och mark – tillgänglighet
- Tillgängliggjorda platser – lekparker för äldre mm
- Utvecklade stigar och stigsystem
- Iordningställda platser för rekreation
- Lätt att hitta information, välinformerat om rekreation
- Fortsätter utveckla ställen som Wiij trädgårdar och Rönnåsen
- Ockelbo är en attraktiv kommun för naturturism

Vi tar inte rent vatten för givet.

- Vi vet värdet på rent vatten (ekonomiska värdet)
- Bra VA är inte en klassfråga. Dyrare för mindre samhällen som får betala mer på färre.
- Det regnar rent vatten

Vi tar ansvar för vår värdefulla resurs (rent vatten).

- Bibehållen god status på vatten. Skyddad.
- Förståelse för konsekvenserna om man använder bekämpningsmedel i trädgården
- Unnar sig en pool, farligt rengöringsmedel.
- Nolltolerans

Alla invånare har god tillgång till friskt och rent vatten.

- Det finns väl avgränsade vattenskyddsområden
- Vi använder inte dricksvatten till "fel" saker
- Vi skiljer på dricksvatten och tekniskt vatten

Vi är förberedda på klimatförändringarnas nuvarande effekter.

- God kunskap om läget
- Skyfall inte bra för grundvattnets påfyllnad

Vi är förberedda på klimatförändringarnas kommande effekter.

- Jordbruk – torka / för blött. Vattenförsörjning
- God kunskap om, prognoser

Vi har anpassat oss till klimatförändringarnas nuvarande effekter.

- Utrustning för att kunna hantera översvämningar, sandsäckar och pumpar
- Skogsbruket. Kunskap om hur man ska göra för att klara stormar bäst
- Skogsbruk. Bränder – blandskog mm. Planerad utifrån minskad spridningsrisk.

Vi har anpassat oss till klimatförändringarnas kommande effekter.

- Konstgjord infiltration för att fylla på vattenmagasin
- Bygger hus på pålar eller med andra anpassningar för översvämningar
- Vattenförsörjning enskilda avlopp, eget extrasystem
- Bygger på rätt ställen
- Samhällsplaneringen sker utifrån blöta områden och översvämningar

Det här kan vi göra redan IDAG:

Hållbarhet	Mod att fatta "obekväma" beslut (där ekonomi inte alltid är prio 1)
Hållbarhet	Piska och morot, politiker behöver för att fatta obekväma beslut
Hållbarhet	Ingen kortsiktighet i politiska beslut
Hållbarhet	Inte värdera pengar först
Kommunikation	Få det opolitiskt – hålla över val
Kommunikation	Förorenare och markägare får information
Kommunikation	Kunskap in i förskolan och skolan. LHU, skräpplockardagar, utomhuspedagogik
Kommunikation	Kunskap om hur man betar sig vid en vattentäkt
Kommunikation	Marknadsföra MSP
Kommunikation	Marknadsföra rent vatten utan begränsning – lönar sig att värna
Kommunikation	Vi fick en väckarklocka (NULÄGE)
Naturvård	Smart vattenanvändning – vad använder vi dricksvatten till?
Naturvård	Vi lär oss värdera ekosystemtjänster
Naturvård	Värna dem som bor här
Naturvård	Återställa ekosystem
Näringsliv	Locka med natur, yta och vindkraft till företag
Strategi	Opolitiskt MSP
Strategi	Väga in vilka kostnader vi SLIPPER

Det här kan vi göra SNART:

Ekonomi	Budget för genomförande
Naturvård	Bekämpa invasiva arter, saknar någon som kan bekämpa exempelvis jättelokor. Kunskap – informationskampanj
Naturvård	Bevara skolskogar
Naturvård	Skydda dricksvatten
Naturvård	Skydda skog

Naturvård Skydda vattentäkter från föroreningar – var är det skyddsvärt?
Naturvård Vi har skyddat skog och natur

Det här kan vi göra **SENARE**:

Näringsliv Sälja konkurrenskraft och lägre sårbarhet
Hållbarhet Ökad grad självförsörjning
Hållbarhet Lyfter ”prepper”-kulturen – klara sig själv
Kommunikation Utbilda i ekosystemtjänster
Naturvård Vi har slutat förorena

Klimatneutralt Ockelbo

- Ockelbo som geografisk plats är en klimatneutral kommun.
- I Ockelbo lever vi utan att överskrida vår koldioxidbudget.
- I Ockelbo kan alla transportera sig på ett fossilfritt och hållbart sätt.
- Energin som vi använder kommer från förnybara källor.
- Samhället utgår från cirkulär resurshantering.
- Allt byggande i Ockelbo kommun nyttjar hållbara material och skapar förutsättningar för boende och verksamhetsutövare att leva miljömässigt hållbart.

PRIORITERADE OMRÅDEN:

MOD – att fatta beslut och att motivera beslut
Kommunikation, utbildning, information
Genomföra aktiviteter enligt beslut. Nå målen.
Hjälpas åt – samverkan, kompetenser

Ockelbo är en klimatneutral kommun.

- Det finns gott om cykelvägar
- Fler cyklar
- Mer odling i liten skala, ex i trädgård, kolonilott mm
- Fler nollenergibyggnader
- Äldre byggnader är energisnåla
- Vi använder bästa möjliga teknik ur energisynpunkt
- Tydliggöra kostnader för tex bilåkande för att styra mot rätt beteende
- Växthus & 3 datacenter – ta till vara spillvärme
- Hanterar mat bättre för minskat matsvinn, vi äter mindre kött.
- Vi utvecklar vindkraften

Vi lever utan att överskrida vår koldioxidbudget.

- Vätgaslagring av överskottsel
- Socialt accepterat med second hand
- Plastprodukter av nedbrytbara material
- Vi har solceller på våra byggnader
- Teknisk utrustning för bästa miljöeffekt. Hitta lösningar.
- Konsumera mindre
- Vi lever mer lokalt och behöver inte resa så mycket
- Bilarna är husens batteri

Vi kan alla transportera oss fossilfritt.

- Mer elfordon
- Vi har utvecklade batterier till bilar
- Elbils-cruising
- Utvecklabesöksnäringen med cyklar och mobilitet (MaaS)

- Premiera medarbetare som väljer bort bil
- Se över parkeringsnorm i detaljplan
- Planera samhället med cykeln som norm
- Var ute mer för ökad tolerans mot kyla och kunna cykla mer

Vi kan alla transportera oss hållbart.

- Fler GC-vägar
- Minder bilar och EPA-traktorer
- Fler cyklar
- Säkrare GC-miljö
- Lyktstolpar
- Kuxa-trafiken körs förarfritt och fossilfritt
- Det är tryggt att cykla
- Ta bort gratis bilparkeringar (minska)
- Säker cykelparkering för (dyra) cyklar – ecyklar, lastcyklar mfl
- Cykel på tåget för bättre mobilitet
- EPA-kulturen är inte cool/populär längre
- Utveckla samlingsställen för ungdomar för att undvika EPA-samlingar på tomgång

Vi använder bara energi från förnybara källor.

- Vi använder överskottet (av energi) till att fylla vattenmagasin
- Det är enkelt att sälja överskott av el från solceller
- Solceller är den billigaste energikällan
- Vi har flera lokala vätgastankstationer som lager av el
- Vi använder inte olja
- Pumpkraftverk (18 ggr billigare energilagring än batterier) finns på lämpliga ställen

Vi utgår från en cirkulär resurshantering.

- Vi har cirkulärt tänk för energilagring. Vi återanvänder spillvärme
- Kvalitet. Kunskap för att laga saker. Upphandling
- Badhus och ishall tex i kombination för att ta tillvara värmeöverskottet
- Vi fattar beslut utifrån miljöbästa val
- Vi är bättre på livscykelanalyser för att fatta bra beslut
- Strategitänket kommer in tidigt i planeringsprocessen

Vi nyttjar bara hållbara material när vi bygger.

- Krav på byggandet gällande energi och material
- Stöd för byggande, även privat byggande, som är energismart och använder bra material.

Vi skapar förutsättningar för boende att leva miljömässigt hållbart.

- Värmelagring för hur är bättre utvecklat. Murstock, vatten, sten ed
- Lär barn rätt beteende, ex inte spola vatten, ej skjutsas överallt etc
- Alla instanser drar åt samma håll för att möjliggöra att leva hållbart
- Belysning för säker cykling
- Underlätta för barn att cykla till skolan. Närhet, prioriterat färd sätt

Vi skapar förutsättningar för verksamhetsutövare att leva miljömässigt hållbart.

- Energi- och klimatrådgivning till företagare utvecklas
- Vi erbjuder och marknadsför det rena i Ockelbo till näringsliv
- Vi nyttjar den kompetens som finns för energieffektivisering, tex hos Ockelbogårdar
- ÖP – pekar ut verksamhetsområden och klimatsmarta alternativ för framtiden, ex återvinningsanläggning. Vad gör en byggboom. Planerar nu för det som redan skett.

Det här kan vi göra redan IDAG:

Hållbarhet	Gör på nya sätt som är bättre och billigare
Hållbarhet	Ta reda på vad vi kan göra
Hållbarhet	Vi tar ansvar. Personligt. Organisatoriskt.
Hållbarhet	Våga fatta obekväma beslut
Kommunikation	Förklara, utbilda för att motivera obekväma beslut. Motivera ett nej.
Kommunikation	Inkludera invånarna. ÖP-processer, samråd mm
Kommunikation	Marknadsföra bra lösningar
Kommunikation	Uppmuntra och lyfta goda exempel
Kommunikation	Utbilda i fossilfritt resande. För boende utanför tätort
Näringsliv	Ge företagen insikt i samhällsförändringen. Hållbarhet.
Samverkan	Hjälpas åt att tänka på allt – olika kompetenser.
Samverkan	Se över vilka bidra som finns
Samverkan	Uppmuntra privata aktörer att bidra
Strategi	Förändringsprocessen. Börja ta små steg.
Strategi	Kommunen går före. Goda exempel
Strategi	Vi verksamhetsplanerar för att nå målen
Transport	Hemkörning till landsbygd
Transport	Laddinfrastruktur för boende i hyreshus
Transport	Trafik vid skolorna – planering
Transport	Upphandla rätt bilar

Det här kan vi göra SNART:

Hållbarhet	Upplysta på alla nivåer
Hållbarhet	Beslut som är styrande
Hållbarhet	Beslut som stödjer rätt beteende
Hållbarhet	Norm att ta hand om miljön
Kommunikation	Aktiv rådgivning till medborgare. Uppsökande, EKR mfl
Transport	Parkering lådcyklar